

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาด้านทัศนคติ มีนักจิตวิทยาพยายามศึกษาค้นคว้า จนทำให้ทราบเรื่องทัศนคติ และการวัดทัศนคติ มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของคำว่าทัศนคติไว้คล้าย ๆ กัน ดังต่อไปนี้

โบการ์ตัส (Bogardus) ได้กล่าวไว้ว่า ทัศนคติ คือ แนวโน้มของกริยาอาการที่จะเห็นด้วยหรือต่อต้านบางสิ่งบางอย่างของสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ แล้วแต่จะเห็นว่าสิ่งนั้นมีค่าทางบวกหรือทางลบ (Bogardus 1931 : 62)

กิลฟอร์ด (Guilford) กล่าวว่าทัศนคติ หมายถึง อารมณ์ที่ซับซ้อนของบุคคลในการที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สถาบัน หรือเรื่องราวทางสังคม (Guilford 1939 : 336)

นิวคอมบ์ (Newcomb) กล่าวว่าทัศนคติเป็นความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่ได้รับ อาจจะมีมากหรือน้อยก็ได้ และทัศนคตินี้จะแสดงออกทางด้านพฤติกรรม คือ แสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย หรือชอบ เรียกว่า ทัศนคติในทางบวก แต่ถ้าเป็นทัศนคติในทางลบ จะแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย หรือไม่ชอบ ส่วนทัศนคติอีกแบบหนึ่งคือ ความรู้สึกเฉย ๆ เป็นทัศนคติแบบกลาง ๆ (Newcomb 1954 : 128)

กู๊ด (Good) กล่าวว่า ทัศนคติคือความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจเป็นเข้าหาหรือหนี หรือต่อต้านสภาพการณ์บางอย่าง บุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น รักเกลียดกลัว ไม่พอใจต่อสิ่งนั้น ๆ (Good 1959 : 48)

แมคโดนัลด์ (McDonald) กล่าวว่า ทัศนคติคือความโน้มเอียงหรือสภาวะความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางใดทางหนึ่ง (McDonald 1959 : 564)

ฮิลการ์ด (Hilgard) กล่าวว่า ทักษะคติ หมายถึง พฤติกรรมหรือความรู้สึกครั้งแรก ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อแนวความคิดหรือสถานการณ์ใด ๆ ในทางเข้าหาหรือออกห่างและเป็นความ พร้อมที่จะตอบสนองในทางที่เอนเอียงในลักษณะเดิมเมื่อ ได้พบกับสิ่งดังกล่าวอีก (Hilgard 1962 : 564)

เคนเลอร์ (Kendler) กล่าวว่าทักษะคติ คือ ภาวะความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะ แสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสังคมนาฬิกา หรือแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในทางสนับสนุนหรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคล สถานการณ์ หรือแนวความคิดบางอย่าง (Kendler 1963 : 572)

เทอร์สโตน (Thurstone) กล่าวว่า ทักษะคติ เป็นเรื่องของความชอบ ความไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก และความเชื่อมั่นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่อง หนึ่ง (Thurstone 1967 : 77)

อนาสตาซี (Anastasi) กล่าวว่า ทักษะคติเป็นความเอนเอียงที่จะมีปฏิกิริยาตอบ สอนสิ่งเร้าที่กำหนดให้เป็นพวก ๆ ในทางชอบหรือไม่ชอบ เช่น เชื้อชาติหรือกลุ่มเผ่าพันธุ์ ประเพณี เรื่องใดเรื่องหนึ่ง สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง เป็นที่เห็นได้ชัดว่าตามคำจำกัดความ เรา สังเกตทักษะคติโดยทางตาไม่ได้ แต่สรุปหาได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกทางภาษาและไม่ใช้ภาษา (Anastasi 1968 : 479 - 480)

อลพอร์ต (Allport) กล่าวว่า ทักษะคติ คือ ความพร้อมทางจิต ซึ่งมีมาจาก ประสบการณ์ซึ่งจะมีผลต่อทิศทาง การกระทำของบุคคลที่มีต่อสิ่งของสถานการณ์และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้วย (Allport 1969 : 142)

ไพบูลย์ อินทรวีชา ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับทักษะคติว่า จะต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตวิทยาสังคม ซึ่งได้แก่ การจูงใจ การเรียนรู้ และการรับรู้ตนเอง ซึ่งหมายความว่าบุคคลจะเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบกาย เป็นประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกนึกคิดตามที่ตนเอง ประสบ และพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาตามประสบการณ์ที่ตนได้รับนั้น (ไพบูลย์ อินทรวีชา 2517 : 17)

โยธิน คັນสนยุทธ กล่าวว่า ทักษะ หมายถึง ระบบการจัดรูปประสบการณ์และพฤติกรรมของบุคคลที่ค่อนข้างจะคงที่มีต่อบุคคล สิ่งของหรือเหตุการณ์ เฉพาะเหตุการณ์หนึ่ง เหตุการณ์ใด (โยธิน คັນสนยุทธ 2524 : 43)

จากคำจำกัดความของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาเรื่องทักษะสรุปได้ว่า ทักษะ หมายถึง สภาพความพร้อมของจิตใจที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ตามความคิดเห็นและประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งจะแสดงออกมาในลักษณะชอบหรือไม่ชอบ พอใจ หรือไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยซึ่งเป็นพฤติกรรมภายใน ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง แต่สามารถสรุปหาได้จากพฤติกรรมภายนอกที่เขาแสดงออกมาได้ ดังเช่น คนที่มีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เขาก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางบวก ถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดีก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางลบ

องค์ประกอบของทัศนคติ

ประกาเพ็ญ สุวรรณ (2530 : 3) กล่าวว่า ทักษะมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component) เป็นความคิด ความเชื่อ ต่อสิ่งของหรือประสบการณ์ต่าง ๆ
2. องค์ประกอบด้านท่าทีและความรู้สึก (Affective Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึก อารมณ์ ว่ามีความรู้สึกในทางบวกหรือลบต่อสิ่งนั้น
3. องค์ประกอบด้านปฏิบัติ (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบในการประพฤติ ปฏิบัติ เป็นการแสดงออกที่เห็นได้ชัดเช่น ชมเชยหรือกระทำการแสดงออกทางทัศนคติโดยอาศัยพฤติกรรม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ
 1. การแสดงออกมาในทางพึงพอใจ ชอบ ถ้าคนมีทัศนคติแบบนี้ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดจะทำให้คนอยากปฏิบัติ อยากได้ อยากเข้าใกล้สิ่งนั้น เรียกว่า ทัศนคติเชิงนิมิต (positive)
 2. แสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ ถ้าคนมีทัศนคติแบบนี้ต่อสิ่งเร้าอย่างหนึ่งอย่างใดก็จะทำให้คนเบียดห่าง ชิงชัง อยากหนีให้ห่างจากสิ่งนั้น เรียกว่า ทัศนคติเชิงนิเสธ (Negative) (Nunnally 1959 :8)

ลักษณะสำคัญของทัศนคติ

นิลแนลลี (Nunnally) ได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของทัศนคติไว้ 3 ประการคือ

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด

2. ทักษะคิด เป็นสภาวะทางจิตที่มีอิทธิพลต่อการคิดและการกระทำของบุคคลเป็นอันมาก เพราะมันเป็นส่วนประกอบที่กำหนดแนวทางไว้ว่า ถ้าบุคคลประสบสิ่งใดแล้ว บุคคลนั้นก็จะทำอะไรต่อสิ่งนั้น ๆ ในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. ทักษะคิด เป็นสภาวะทางจิตที่มีแนวโน้มค่อนข้างจะถาวรพอสมควร ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละบุคคลต่างก็สะสมประสบการณ์การรับรู้และการเรียนรู้มาเป็นอันมาก อย่างไรก็ตามทักษะคิดอาจมีการเปลี่ยนแปลง อันเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ (Nunnally 1959: 300 - 301)

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทักษะคิด มีหลายทฤษฎี เช่น

1. ทฤษฎีการมีส่วนร่วม (Active Participation Theory) ทักษะคิดหรือพฤติกรรมจะเปลี่ยนแปลงได้ถ้ามีส่วนร่วมในสถานการณ์นั้น ๆ ดังที่ไทรแอนดิส (Triandis) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการทดสอบของเลวิน (Lewin) เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องในสัตว์ มีกลุ่มที่ฟังการบรรยายเพียงอย่างเดียว กับกลุ่มที่ฟังการบรรยายและมีการอภิปรายถึงประโยชน์และหลักโภชนาการจากการติดตามผล ปรากฏว่า กลุ่มที่มีการฟังบรรยายอย่างเดี่ยว ปฏิบัติตามร้อยละสาม ส่วนกลุ่มที่มีการอภิปรายมีการกระทำตามถึงร้อยละสามสิบสอง ซึ่งเชื่อกันว่าความคิดเห็นของกลุ่มมีผลต่อทักษะคิดของบุคคลมาก และจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การที่มีส่วนร่วมโดยตรง (Active Participation) จะมีการเปลี่ยนแปลงทักษะคิดได้ชวยาวกว่าโดยทางอ้อม (Passive Participation Triandis 1967 : 3)

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้งทางความคิด (Cognitive Dissonance Theory) ซึ่ง ลีออน เฟสติงเจอร์ (Leon Festinger) กล่าวว่า เป็นเรื่องของความขัดแย้งทางความคิดในตัวตน ซึ่งจะมีแรงกดดัน ทำให้บุคคลพยายามที่จะขจัดความขัดแย้งของความคิดนี้เช่น "ฉันสูบบุหรี่" และ "การสูบบุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ" ซึ่งทั้งสองสิ่งนี้เป็นความขัดแย้ง ความมากน้อยของความขัดแย้งนี้จะสัมพันธ์กับสัดส่วนของความสอดคล้องและความคิดที่จะขัดแย้งหรือความสำคัญของสิ่งนั้น บุคคลจะพยายามลดความขัดแย้ง โดยการเปลี่ยนพฤติกรรมหรือเปลี่ยนทัศนคติและการรับรู้ ซึ่งมีวิธี โดยการเปลี่ยนความคิดใหม่ ลดความสำคัญของความคิดที่ขัดแย้ง หรือโดยการเพิ่มความคิดใหม่ (Schneider 1976 : 44 - 45)

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับความตรงกันของความคิด (Theories of Cognitive Consistency) ผู้เสนอความคิดนี้คือ ไฮเดออร์ (Heider) เป็นเรื่องเกี่ยวกับภาวะสมดุลย์คือ การที่ไม่มีความกดดันด้านใดด้านหนึ่ง และภาวะไม่สมดุลย์เมื่อมีภาวะไม่สมดุลย์ ก็จะมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบต่าง ๆ จะมีผลในด้านการเปลี่ยนทัศนคติ (Schneider 1976:46)

4. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยการปรับตัวให้เข้ากับสังคม (The Social Judgement Theory of Attitude Change) ผู้นำทางทฤษฎีนี้ คือ เซอร์ฟ (Sherif) และ ฮอลแลนด์ (Holland) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปรับตัวบุคคลกับสิ่งแวดล้อม คือบุคคลที่ได้รับความรู้หรือข่าวสารที่มาจากตัวบุคคลนั้น ก็จะวินิจฉัยหรือตัดสินใจในข้อมูลใหม่ที่ได้รับความรู้ใหม่ได้จากกลุ่มของสังคมแตกต่างกับข้อมูลที่มีอยู่แล้วก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Remmers 1954 : 6 - 7)

เคลมาน (Kelman) ได้เสนอขบวนการที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลคือ

1. การยินยอม (Compliance) จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับอิทธิพลของผู้อื่น เพราะต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติในทางที่ตนต้องการ
2. การลอกเลียนแบบ (Identification) จะเกิดจากการที่บุคคลยอมรับอิทธิพลของผู้อื่น เพราะต้องการสร้างพฤติกรรมของตนขึ้นให้เหมือนกับบุคคลในสังคม
3. การที่บุคคลยอมรับพฤติกรรมในสังคม ที่เหมาะสมกับค่านิยมที่มีอยู่ในตัวเราแล้ว (Internalization) (Kelman 1967 : 469 - 471)

ไพบูลย์ อินทรวีชา (2517 : 17) กล่าวว่า เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทัศนคติก็อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้โดยเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ 4 ประการ ดังนี้

1. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยแรงจูงใจ
2. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยเทคนิคและวิธีการอันเหมาะสม
3. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยจากการกระทำหรือการปฏิบัติจริง
4. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยหลักการแห่งเหตุผล

การศึกษาทัศนคติ

สมบูรณ์ สุริยวงศ์ กล่าวว่า การศึกษาทัศนคตินั้น อาจทำได้ 3 วิธีคือ

1. การสังเกต (Observation) เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ศึกษาทัศนคติ โดยให้บุคคลเป็นสำคัญ การสังเกตเป็นวิธีการศึกษาพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แล้วนำข้อมูลที่สังเกตได้ไปอนุมาน (Infer) ว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นอย่างไร ลักษณะของการสังเกตที่ดีคือ

- 1.1 ถ้าจะสังเกตในเรื่องใด ผู้สังเกตจะต้องหาความรู้ในเรื่องนั้นให้มากเท่า

ที่จะมากได้

1.2 ความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่จะสังเกตและพฤติกรรมที่จะทำการสังเกต ข้อมูลอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง พฤติกรรมประเภทไหนที่จะทำการสังเกต

1.3 การกำหนดจุดมุ่งหมายที่จะต้องสังเกตให้ชัดเจนว่าข้อเท็จจริงประเภทไหนเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์อย่างไร เพื่อที่จะแยกประเภทของข้อเท็จจริงที่ได้มา

1.4 ผู้สังเกตต้องทำอย่างระมัดระวัง เตรียมการที่จะสังเกตมาให้พร้อมซึ่งจะช่วยให้ผู้สังเกตได้ข้อเท็จจริงที่ไม่นับเป็นอนิจจังและเป็นจริงและมีความแน่นอนเชื่อถือได้

1.5 กำหนดเครื่องมือที่จะใช้ในการสังเกต รวมทั้งผู้สังเกตจะต้องมีทักษะในการใช้เครื่องมือ จะต้องมีความชำนาญและคล่องแคล่วในการใช้

1.6 ผู้สังเกตจะต้องอยู่ในสภาพที่พร้อมจะทำการสังเกตและจะต้องกำจัดความอคติส่วนตัวออกให้หมด

วิธีการศึกษาทัศนคติโดยการสังเกตนี้ใช้ไม่มากนัก เพราะถ้าไม่มีการแสดงพฤติกรรมออกมาเราก็สังเกตไม่ได้ การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมอาจจะเกิดขึ้นเวลาใดก็ได้ ผู้สังเกตจึงต้องเสียเวลามาก และบางครั้งพฤติกรรมที่แสดงออกก็ไม่เป็นประโยชน์ต่อการสังเกตอีกด้วย

2. แบบรายงานตนเอง (Self - Report) เป็นการศึกษาทัศนคติ ความสนใจ และบุคลิกภาพของบุคคล โดยให้บุคคลนั้นเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้นออกมา ว่ารู้สึกชอบหรือไม่ชอบดีหรือไม่ ซึ่งผู้เล่าจะบรรยายความรู้สึกนึกคิดของเขาออกมาตามประสบการณ์และความสามารถของเขา จากการบอกเล่านี้ก็สามารถที่จะกำหนดค่าคะแนนของทัศนคติได้ วิธีการศึกษาทัศนคติแบบนี้ได้แก่ วิธีการของเทอร์สโตน (Thurstone) ไลเคอร์ต (Likert) กัทท์แมน (Guttman) ซึ่งได้พยายามสร้างสเกลวัดทัศนคติขึ้น คะแนนที่ได้จากการวัดทัศนคติแบบสเกลนี้ จะแบ่งออกเป็นช่วง ๆ โดยแต่ละช่วงจะมีขนาดเท่ากัน สามารถที่จะนำมาเปรียบเทียบความมากน้อยของทัศนคติได้ วิธีนี้เป็นที่นิยมกันมากโดยเฉพาะการวิจัยทางการศึกษา

3. วิธีสร้างจินตภาพ (Projective Techniques) เป็นวิธีการสร้างจินตนาการโดยใช้ภาพ เพื่อจะใช้วัดทัศนคติบุคลิกภาพของบุคคล โดยที่ภาพจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลนั้นแสดงความคิดเห็นออกมาและสามารถสังเกตได้ว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกอย่างไร ซึ่งจะแสดงออกมาตามประสบการณ์ที่เขาได้รับและแต่ละคนจะแสดงออกมาไม่เหมือนกัน วิธีสร้างจินตภาพเพื่อวัดทัศนคติกระทำได้นั้นคือ

3.1 ใช้ภาพหยดหมึก (Ink plot) เมื่อบุคคลนั้นดูภาพหยดหมึกแล้วให้อธิบายว่าภาพนั้นเป็นอย่างไร เป็นการศึกษากระตุ้นให้บุคคลนั้นตอบสนองออกมาให้มากที่สุดเพื่อที่จะเป็นตัววัดทัศนคติของบุคคลนั้น

3.2 การเล่าเรื่อง เป็นการเล่าเรื่องให้บุคคลนั้นฟังแต่เล่าไม่จบ เว้นตอนไว้ให้บุคคลนั้นเล่าต่อตามความคิดเห็นและความรู้สึกของเขา ปัญหาที่สำคัญในการวัดทัศนคติโดยวิธีสร้างจินตนาภาพก็คือ ผู้ที่ทำการศึกษจะต้องมีประสบการณ์และความสามารถเพียงพอในการแปลความหมายของข้อมูลที่ได้มา (สมบูรณ์ สุริยวงศ์ 2523 : 5)

การวัดทัศนคติ

ไลเคอร์ต (Likert) ได้สร้างแบบวัดทัศนคติโดยกำหนดให้ข้อความทุกข้อในแบบวัดทัศนคติมีความสำคัญเท่ากันหมด คะแนนของผู้ตอบแต่ละคนในแบบวัดทัศนคติ คือ ผลรวมของคะแนนทุกข้อในแบบวัดทัศนคติซึ่งไลเคอร์ตถือว่าผู้ที่ทัศนคติที่ต่อสิ่งใดก็ย่อมจะมีโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นก็จะมียาก และโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้าน สิ่งนั้นก็จะน้อย ในทำนองเดียวกันผู้ที่ทัศนคติที่ไม่ต่อสิ่งใดนั้น โอกาสที่จะเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นก็จะน้อย และโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นก็จะมียาก คะแนนรวมทุกข้อจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงทัศนคติของผู้ตอบในแบบวัดทัศนคติในแต่ละคน วิธีสร้างแบบวัดทัศนคติของไลเคอร์ตขั้นแรกต้องรวบรวมข้อความที่เกี่ยวข้องในสิ่งที่จะศึกษาให้ได้มากที่สุด นำข้อความที่รวบรวมได้ไปวางไว้กับตัวอย่างประชากรที่ต้องการจะทำการศึกษาวัดทัศนคติจำนวนมา ๆ โดยให้เลือกตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เพียงอย่างใดอย่างหนึ่งต่อข้อความแต่ละข้อ โดยตอบตามความรู้สึกของตนเองได้เลย การเปรียบเทียบทัศนคติให้เป็นคะแนน ข้อความแสดงทัศนคติที่ดี ถ้าตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงคำตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 5 คะแนน ส่วนข้อความแสดงทัศนคติที่ไม่ดี ถ้าตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 คะแนนและเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงคำตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความให้ 5 คะแนน เป็นต้น (Likert 1964 : 103)

เทอร์สโตน (Thurstone) ให้ความเห็นว่า ทัศนคติจะวัดโดยตรงไม่ได้แต่จะต้องวัดจากการแสดงออกในรูปความคิดเห็นหรือภาษาพูดซึ่งอาจจะวัดได้ไม่แน่นอนนัก จึงมีผู้ให้คำแนะนำว่า ควรจะวัดทัศนคติจากพฤติกรรมที่แสดงออกจริง ๆ แต่ก็มีผู้คัดค้านว่าอาจคลาดเคลื่อนได้ เพราะพฤติกรรมของคนเราอาจบิดเบือนจากทัศนคติที่มีอยู่จริง ดังนั้นเทอร์สโตนจึงให้ความเห็นว่าทั้งภาษาพูดและพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นเพียงเครื่องชี้ทัศนคติเท่านั้น ย่อมจะมีความคลาดเคลื่อนตามหลักของการวัดผลบ้าง เขาจึงใช้วิธีวัดทัศนคติจากการตอบว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความในแบบวัดทัศนคติ แต่จะต้องไม่สรุปเอาว่าบุคคลนั้นจะปฏิบัติตามในข้อที่ตนเองเห็นด้วย (Thurstone 1967 : 77)

สก๊อทท์ (Scott) กล่าวว่า การศึกษาเพื่อสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติจำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะของทัศนคติดังนี้ คือ

1. ทิศทางของทัศนคติ (Direction) ทัศนคติแสดงออกได้ 2 ทิศทาง คือ
 - 1.1 ทัศนคติเชิงนิมิตหรือทัศนคติทางบวก (Positive) เป็นความโน้มเอียงของอารมณ์ไปในทางชอบ คล้อยตามหรือเห็นด้วย
 - 1.2 ทัศนคติเชิงนิเสธหรือทัศนคติทางลบ (Negative) เป็นความโน้มเอียงทางอารมณ์ในลักษณะไม่พึงพอใจ เกลียดต่อต้านหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งของ วัตถุ หรือสภาพการณ์ใด ๆ
2. ระดับของทัศนคติ (Magnitude) หมายถึง การที่บุคคลแสดงความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ความรู้สึกอาจมี
 - 2.1 ระดับผิวเผิน จะไม่มีความคงที่ แน่เนอน เปลี่ยนแปรง่าย เป็นเรื่องของความรู้สึกทั่ว ๆ ไป ความคิดเห็นทั่ว ๆ ไป
 - 2.2 ระดับที่ลุ่มลึก จะคงทนถาวรเปลี่ยนแปลงได้ยากเป็นเรื่องของความยึดมั่นถือมั่น ค่านิยมและบุคลิกลักษณะ
3. ความเข้มของทัศนคติ (Intensity) หมายถึง ปริมาณของความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ความเข้มหรือปริมาณของทัศนคติในแต่ละทางนั้น จะปรากฏออกมาในรูปของคะแนนที่ได้จากการใช้เครื่องมือวัด ซึ่งมีความเข้มของทัศนคติจะเป็นเครื่องบ่งบอกความเข้มของพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งของและสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยความรุนแรงหรืออ่อนแอมากน้อยเพียงใด

เนื่องจากทัศนคติเป็นภาวะของจิตใจเป็นพฤติกรรมทางสมองซึ่งเป็นพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ไม่สามารถจะวัดหรือสังเกตได้โดยตรง จะสังเกตได้ก็ต่อเมื่อบุคคลได้แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) ที่มองเห็นได้ จึงได้มีผู้พยายามจะถ่ายทอดทัศนคติของบุคคลให้เป็นพฤติกรรมภายนอกเพื่อที่จะได้ศึกษาและวัดได้ เครื่องมือที่ใช้วัดก็คือ มาตรฐานวัดทัศนคติ (Attitude Scale) (Scott 1968 : 206 - 210)

มาตรฐานวัดทัศนคติ

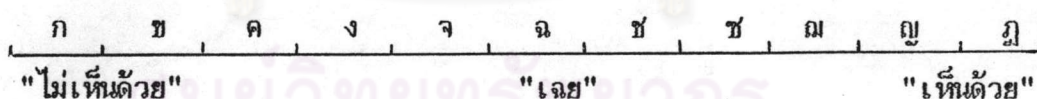
มาตรฐานวัดทัศนคติที่รู้จักกันแพร่หลายมี 4 แบบคือ

1. มาตรฐานที่มีช่วงเท่า ๆ กัน (Equal-appearing Intervals Scales) วิธี

การนี้สร้างขึ้นโดย เทอร์สโตน (Thurstone) ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

ขั้นแรก จะต้องสร้างข้อความหรือประโยค (Statements of Items) ที่เกี่ยวกับสิ่งที่เราต้องการจะวัด เช่น สิ่งของ บุคคล สถานการณ์ ซึ่งข้อความเหล่านี้อาจจะได้มาจากข้อมูลจากการทำโครงการทดลองหรือจากบทความ การวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือจากแหล่งอื่น ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อความเหล่านี้จะแทนความรู้สึกที่มีต่อวัตถุสิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์ที่เราต้องการจะวัดที่คนคิดที่มีต่อสิ่งนั้น เมื่อได้ข้อความมากที่สุดเท่าที่จะมากได้แล้ว กลุ่มบุคคลที่ต้องการคือ กลุ่มบุคคลที่จะให้เป็นผู้พิจารณาหรือตุลาการหรือผู้ตัดสิน ในการที่จะให้ความคิดเห็นต่อข้อความที่สร้างขึ้นมา แล้วนำข้อความเหล่านี้แยกพิมพ์ไว้ในบัตร โดยแต่ละบัตรประกอบด้วยข้อความหนึ่งข้อความ นอกจากบัตรซึ่งบรรจุข้อความต่าง ๆ แล้ว ผู้ตัดสินในใจยังได้รับแฟ้มอีก 11 แฟ้ม ซึ่งมีอักษร ก ถึง ฏ แฟ้มเหล่านี้เรียงลำดับจาก ก ถึง ฏ แฟ้ม "ก" หมายถึงความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วยอย่างมากที่สุดต่อข้อความที่มีต่อสิ่งที่ต้องการจะวัด ลำดับของความรู้สึกจะลดน้อยลงจากความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วยมากที่สุดตามลำดับจนถึงความรู้สึกเฉย ๆ หรือไม่แน่ใจซึ่งแทนโดยแฟ้มอักษร "จ" ความรู้สึกที่ต่อสิ่งที่ต้องการจะวัดจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ (Favourable Feeling) จนถึงบัตรอักษร "ฏ" ซึ่งแทนความรู้สึกเห็นด้วยมากที่สุดหรือความชอบมากที่สุด (The Most Favourable Feeling) โปรดดูแผนภูมิเพื่อจะได้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น

แผนภูมิแสดงความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งเรียงลำดับจาก น้อยที่สุดไปหามากที่สุด

การสร้างแฟ้ม ก ถึง ฏ เกิดจากข้อสรุปที่ว่าบุคคลมีความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่บ่งถึงความมากหรือน้อย (Degree) ที่แตกต่างกันและสามารถจะนำลำดับความมากน้อยนี้มาเรียงลำดับจากน้อยไปหามากได้และเชื่อว่า ความรู้สึกมีลักษณะที่ต่อเนื่องกัน (Continuous)

ผู้ตัดสินที่ได้บัตรเหล่านี้จะต้องพิจารณา "ลำดับความมากน้อย" ของความชอบหรือไม่ชอบ ความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ความพอใจหรือไม่พอใจ (Favourableness และ (Unfavourableness) ของแต่ละข้อความในบัตรที่ได้รับโดยนำไปรวมกลุ่มในแฟ้ม ก ถึง ฏ 11 แฟ้มดังกล่าว จากการศึกษาของ เทอร์สโตน (Thurstone) และเชฟ (Chave) ซึ่งศึกษาทัศนคติที่มีต่อวัด (Church) ใช้ผู้ตัดสินจำนวน 300 คน พิจารณา "ลำดับความมากน้อย" ของข้อ

ความต่าง ๆ 130 ข้อความ โดยใช้เวลายเรียงลำดับข้อความเหล่านี้ประมาณ 45 นาที

จากการศึกษาของหลาย ๆ คนพบว่า ใช้จำนวนผู้ตัดสินไม่เท่ากัน ถึงแม้จะน้อยก็สามารถทำให้ค่าของคะแนนจากสเกลเป็นที่เชื่อถือได้ เอ็ดเวิร์ด (Edward) กล่าวว่าถ้าจะลดจำนวนผู้ตัดสินจาก 300 ไปเป็น 50 คน ก็จะลดกำลังและเวลาที่จะใช้ในการคัดเลือกข้อความบรรจุลงในสเกล และขณะเดียวกันก็จะได้ค่าคะแนนของสเกลที่เชื่อถือได้

ขั้นต่อไปก็นำข้อมูลที่ได้จากผู้ตัดสิน เรียงลำดับของข้อความต่าง ๆ โดยใช้แฟ้ม ก ถึง ฎ มาคำนวณหาค่าเอส (S Value) และค่าคิว (Q Value)

การคัดเลือกข้อความทำได้โดยพิจารณาค่าเอส (S Value) และค่าคิว (Q Value) โดยให้เหลือจำนวนข้อความที่เหมาะสมประมาณ 20 - 22 ข้อความ

เมื่อคัดเลือกข้อความ ได้ครบแล้วก็บรรจุข้อความเหล่านี้ลงในสเกลแล้ว ให้กลุ่มประชากรที่เราจะศึกษาตอบความรู้สึกของเขาที่มีต่อข้อความต่าง ๆ โดยให้เลือกตอบว่า

1. เห็นด้วย หรือ
2. ไม่เห็นด้วย

ค่าคะแนนของทัศนคติ (Attitude Score) คำนวณโดยใช้ค่าตัวกลางเลขคณิต (Arithmetic Mean) หรือค่าคะแนนตรงกึ่งกลาง (Median) ของค่าเอส (S Value) ของข้อความที่ผู้ตอบเฉพาะเห็นด้วย ค่าที่คำนวณออกมาได้จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าทัศนคติของเขาที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นมีความรู้สึกทำต่อสิ่งนั้นอย่างไร โดยใช้ค่าสเกลจาก ก ถึง ฎ เป็นเกณฑ์

โดยทั่วไปแล้วการใช้สเกลวัดทัศนคติแบบเทอร์สโตน (Thurstone) นี้จะนิยมสร้างแบบทดสอบเป็น 2 ชุด โดยคัดเลือกจากค่าคะแนนค่าเอส (S Value) และค่าคิว (Q Value) เช่นเดียวกับชุดแรก ซึ่งจะได้ข้อความประมาณ 20 - 22 ข้อความ ในการสำรวจทัศนคติของกลุ่มประชากรที่ต้องการจะสำรวจก็ใช้แบบสอบถามทั้ง 2 แบบนี้พร้อมกัน ผู้วิจัยสามารถหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนที่ได้จากทั้งสองฉบับ

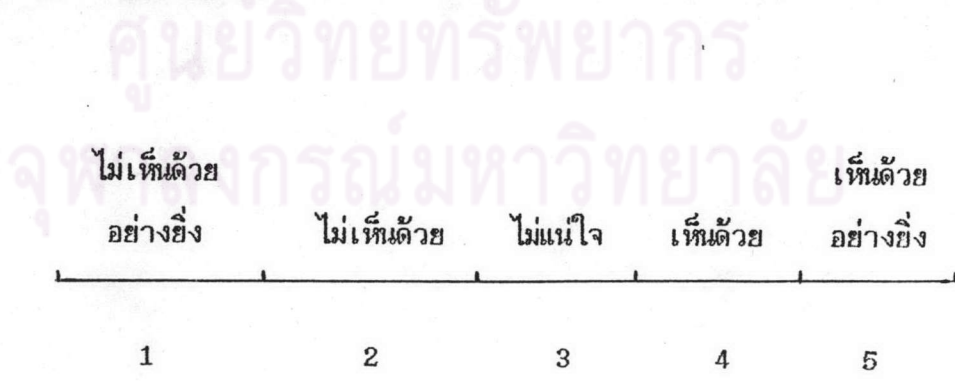

การแปลความหมายของคะแนน (Interpretation of Scores) แบบสอบถาม โดยให้หลักเกณฑ์ของเทอร์สโตน (Thurstone's Equal Appearing Interval Scale) นี้ ค่าคะแนนที่คนคิดที่ออกมาจะบอกได้ว่าบุคคลนั้นหรือกลุ่มบุคคลมีทัศนคติไปในทางที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือเป็นกลางเพราะเราถือว่าข้อความ (Statements) ที่เราเลือกมานั้นอยู่กระจ่ายกันในสเกลตั้งแต่ ก ถึง ฏ และสเกล ก ถึง ฏ นี้สร้างขึ้นจากสมมติฐานที่ว่าข้อความที่เลือกมาทั้งหมดแสดงถึงความผิดทางด้านจิตใจหรือความรู้สึกที่ต่อเนื่องกัน (Psychological Continue)

2. วิธีประเมินค่าแบบรวม (Summated Rating หรือ Likert Method)

วิธีการนี้สร้างขึ้นโดยไลเคอร์ท (Likert) เป็นวิธีการที่นิยมใช้กันมากที่สุดเพราะสร้างง่าย รวดเร็ว และมีความเที่ยงสูง วิธีการของไลเคอร์ทที่อาศัยหลักแนวความคิดการวัดผลการทดสอบ คือ ถือว่าทัศนคติทั้งหลาย มีแนวการแจกแจงอยู่ในลักษณะเป็น โค้งปกติและใช้หน่วยความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์วัด ต่อมาไลเคอร์ทพบว่าค่าของหน่วยวัด ซึ่งใช้หน่วยความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์นั้น เมื่อเทียบกับคะแนนที่จัดอันดับของการตอบสนอง (1, 2, 3, 4, 5) นั้น มีค่าสหสัมพันธ์กันสูง (.99) สามารถที่จะใช้แทนกันได้

จะนำมาตรวัดทัศนคติของไลเคอร์ทประกอบด้วยข้อความคิดเห็นหลาย ๆ ข้อและแต่ละข้อมีคุณค่าที่ทัศนคติตามสเกลตามระดับของความต่อเนื่องจากไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly Disagree) ไม่เห็นด้วย (Disagree) ไม่แน่ใจ (Uncertain) เห็นด้วย (Agree) และเห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly Agree)

การสร้างมาตรวัดทัศนคติตามแบบของไลเคอร์ทมีขั้นตอนการสร้างดังนี้คือ
ขั้นที่ 1 พิจารณาว่าเราจะวัดทัศนคติของใครที่มีต่ออะไรและให้ความหมายของทัศนคติ และสิ่งที่จะวัดนั้น ให้แน่นอน เมื่อตีความหมายของสิ่งที่จะวัดแน่นอนแล้ว ก็สร้างข้อความ (Statement หรือ Item) ในแต่ละหัวข้อนั้น โดยให้คลุมเนื้อหาและให้พิจารณาว่าข้อความเหล่านี้

นั้น เป็นข้อความที่ถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือความเชื่อของผู้ตอบ จำนวนข้อความที่สร้างขึ้นควรมีประมาณ 30 ข้อขึ้นไป และควรมีคำถามทั้งประเภทนิมมาน (Favourable Statement) และประเภทนิเสธ (Unfavourable Statement) เท่า ๆ กัน

ขั้นที่ 2 เมื่อสร้างข้อความได้แล้วก็กำหนดค่าระดับทัศนคติว่า ควรจะมีตั้งแต่เท่าใดถึงเท่าใด เช่น กำหนดเป็น 5 ลักษณะดังนี้

ข้อความประเภทนิมมาน	ข้อความประเภทนิเสธ
- เห็นด้วยอย่างยิ่ง	- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- เห็นด้วย	- ไม่เห็นด้วย
- ไม่นานใจ	- ไม่นานใจ
- ไม่เห็นด้วย	- เห็นด้วย
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	- เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เมื่อกำหนดระดับค่าทัศนคติแล้วก็กำหนดคะแนนในแต่ละระดับของค่าทัศนคติ เป็นเท่าใด

ข้อความประเภทนิมมานจะให้คะแนนสูงสุดที่ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" และคะแนนต่ำสุดที่ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง"

ข้อความประเภทนิมมาน (Favourable Statement)

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 5 คะแนน
- เห็นด้วย	ได้ 4 คะแนน
- ไม่นานใจ	ได้ 3 คะแนน
- ไม่เห็นด้วย	ได้ 2 คะแนน
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 1 คะแนน

ข้อความประเภทนิเสธ จะให้คะแนนสูงสุดที่ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" และคะแนนต่ำสุดที่ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง"

ข้อความประเภทมิเสฐ (Unfavourable Statement)

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้	1	คะแนน
- เห็นด้วย	ได้	2	คะแนน
- ไม่น่าใจ	ได้	3	คะแนน
- ไม่เห็นด้วย	ได้	4	คะแนน
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้	5	คะแนน

ขั้นที่ 3 นำข้อความที่สร้างขึ้น ไปใช้กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะพื้นฐานคล้าย ๆ กับ กลุ่มที่ 1 จะศึกษา เพื่อเป็นการปรับปรุงข้อความและคัดเลือกข้อความ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อความ (Item Analysis) อาจจะใช้กลุ่มตัวอย่างทดลองทำแบบวัดนี้ประมาณ 80 - 100 คน เหตุผลที่ต้องทำวิเคราะห์ข้อความก็เพื่อจะเลือกเอาเฉพาะข้อความที่มีความแตกต่างกันของคะแนนในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดกับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุด เพราะถือว่าข้อความเหล่านี้สามารถจะวัดความรู้ที่แตกต่างกันได้

แบบวัดทัศนคติของไลเคอร์ท (Likert) นี้ จำนวนข้อความควรจะมีประมาณ 20 - 25 ข้อความสำหรับบรรจุลงในสเกล จากนั้นก็นำแบบวัดทัศนคติทั้งฉบับ ไปใช้กับกลุ่มที่จะศึกษา เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีแบ่งครึ่ง (Split - Half) โดยทั่วไปแล้วจะได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเชื่อมั่นของมาตรวัดแบบนี้สูงกว่า .85

3. มาตราของกัทท์แมน (Scalogram Analysis)

การกำหนดทัศนคติโดยใช้วิธีการวิเคราะห์สคาโลแกรม (Scalogram Analysis) นี้แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดกับวิธีวัดทัศนคติของเทอร์สโตมและของไลเคอร์ท อาจกล่าวได้ว่าการวิเคราะห์สคาโลแกรม เป็นวิธีการที่อธิบายถึงขบวนการในการประเมินผลกลุ่มของข้อความกลุ่มหนึ่ง ๆ ว่าเป็นไปตามข้อจำกัดหรือครบถ้วนตามลักษณะที่ถูกต้องในการสร้างสเกล โดยวิธีของกัทท์แมนหรือไม่ ซึ่งสเกลนี้เป็นที่ทราบกันในนามของคำว่ามาตรกัทท์แมน

ตามความคิดเห็นของกัทท์แมน เขาเชื่อว่าในสเกลสำหรับวัดทัศนคตินั้น ควรจะเลือกข้อความจำนวนเล็กน้อยใส่ลงไป โดยเลือกจากข้อความหลาย ๆ ข้อความ ซึ่งเป็นตัวแทนของเรื่องนั้นทั้งหมด กัทท์แมนแนะนำว่าการเลือกข้อความ 4 - 6 (อย่างมากที่สุด 10 - 12 ข้อความ) ก็เป็นการเพียงพอแล้ว

วิธีการวิเคราะห์สเกลนี้ที่ทาร์แมน สร้างขึ้นโดยใช้ชื่อว่า เทคนิคเคอร์เนล (Cornell Technique) ขั้นแรกต้องสร้างข้อความต่าง ๆ หลาย ๆ ข้อความเพื่อที่จะพิจารณาบรรจุในสเกลสำหรับวัดทัศนคติ การสร้างข้อความก็ใช้หลักเกณฑ์ในการเขียนข้อความเช่นเดียวกับหลักเกณฑ์ของ เทอร์สโตน ซึ่งกล่าวมาแล้วการตอบคำถามให้มีข้อเลือก 2 ข้อคือ "เห็นด้วย" และ "ไม่เห็นด้วย" การให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับข้อความที่เห็นด้วย และ 0 คะแนนสำหรับข้อความที่ไม่เห็นด้วย เมื่อสร้างข้อความเสร็จก็ใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยที่สุด 100 คนแล้วนำมารวมคะแนนของแต่ละคนหลังจากนั้นเรียงลำดับคะแนนรวมของแต่ละคนจากมากไปหาน้อย ขั้นต่อไปก็จะใช้วิธีประเมินค่าสเกล อะบิลิตี้ (Ability) ของกลุ่มข้อความเหล่านี้ โดยใช้วิธีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ การถ่ายแบบ (Reproducibility) "R" ค่าของ R จะต้องไม่ต่ำกว่า .9 ถ้าค่า R น้อยกว่า .9 แสดงว่าสเกลนั้นไม่มีความเชื่อถือได้

4. มาตรการหาความแตกต่างของความหมาย (Semantic Differential)

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดรวบยอดของสิ่งต่าง ๆ ผู้ที่คิดการวัดทัศนคติแบบนี้คือ ออสกู๊ด (Osgood) และผู้ร่วมงานซึ่งเป็นการศึกษาถึงความหมายของสิ่งต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของกลุ่มที่ต้องการศึกษาทั่วไป สเกลแบบนี้จะประกอบด้วยข้อให้เลือก 7 ข้อ หรือระดับความมากน้อยจากด้านหนึ่ง ไปสู่อีกด้านหนึ่งรวมทั้งหมด 7 ลำดับ

การสร้างและการใช้มาตรวัดทัศนคติแบบความแตกต่างของความหมาย

1. เลือกแนวความคิด (Concepts) ซึ่งจะทำหน้าที่คล้าย ๆ เป็นสิ่งเร้าที่จะเร้าให้ผู้ตอบประเมินค่าของสเกลนั้น แนวความคิดนั้นควรจะเกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ หลายด้านที่ประกอบกันเข้าเป็นส่วนประกอบของสิ่งที่เราต้องการศึกษา

2. การสร้างสเกล โดยเลือกคำคุณศัพท์ที่ตรงกันข้ามที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสิ่งที่เราจะศึกษา

3. นำคุณศัพท์ที่ตรงกันข้ามไปบรรจุลงในสเกลแบบ 5 หรือ 7 ส่วน การเรียงลำดับคุณศัพท์นั้นให้คละกัน เพื่อป้องกันการตอบ โดยมีอคติหรือตอบโดยไม่ได้

ตัวอย่างของสเกลที่วัดแนวความคิดเกี่ยวกับโรงเรียน

1. ชอบ									ไม่ชอบ
2. เป็นรูปเหลี่ยม									เป็นรูปกลม
3. เจ็บช้ำ									กระตือรือร้น
4. น่าเกลียด									สวยงาม
5. บอบบาง									ทนทาน
6. โง่									ฉลาด
7. มีด									สว่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การให้คะแนนขึ้นอยู่กับจำนวนช่องที่ให้ผู้ตอบประเมินค่าในกรณีที่มีจำนวนช่อง 7 ช่อง การให้คะแนนอาจจะให้คะแนนจาก 1 - 7 โดยกำหนดคะแนนมากไว้ทางคุณศัพท์ด้านบวก (Positive) และคะแนนน้อยไว้ทางคำคุณศัพท์เป็นด้านลบ (Negative) อีกวิธีหนึ่งอาจจะให้โดยใช้ช่องกลางมีค่าเท่ากับศูนย์คะแนนถัดจากศูนย์จะเป็น +1, +2, +3 และ -1, -2, -3 ตามลำดับ ตัวอย่าง

ซึ่งการให้คะแนนทั้ง 2 แบบนี้ ไม่มีความแตกต่างกันในการคำนวณทางสถิติ ถ้าผู้ตอบทำเครื่องหมายลงในช่องใด ก็ให้คะแนนตามช่องนั้นตามตัวเลขที่กำกับไว้สำหรับแต่ละสเกล แล้วนำคะแนนของสเกลทั้งหมดมารวมกันจะเป็นคะแนนรวมของหนึ่งคนในหนึ่งแนวความคิด ซึ่งในการรวมคะแนนนี้มักจะรวมคะแนนของสเกลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) จะสามารถเปรียบเทียบความคิดเห็นในแต่ละองค์ประกอบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ (สุรศักดิ์ สุภเมธีวรกุล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2508 กัลยา บุญเศรษฐ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนครและธนบุรีที่มีต่อการเรียนพลศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามให้ทีนักเรียน 639 คนตอบและผลของการวิจัยปรากฏว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นยังขาดความเข้าใจในเรื่องของกิจกรรมพลศึกษาบางอย่างอยู่มากและขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานที่สำหรับกิจกรรมบางชนิด ส่วนการจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนยังมีน้อยมาก (กัลยา บุญเศรษฐ์ 2508 : บทคัดย่อ)

ในปี พ.ศ. 2512 กรมพลศึกษาได้เสนอแนะเกี่ยวกับ "การพลศึกษาในโรงเรียน" ว่าการจัดพลศึกษาที่สมบูรณ์นั้น ประกอบด้วยปัจจัย 6 อย่างคือ

1. เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพียงพอกับบทเรียน เช่น สนามเล่น สนามฝึกซ้อมและแข่งขัน โรงฝึกพลศึกษา
 2. มีอุปกรณ์พลศึกษาและกีฬาเพียงพอกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน
 3. มีครูพลศึกษาได้สัดส่วนกับนักเรียน
 4. มีงบประมาณเพียงพอในการดำเนินการพอสมควร ซึ่งอาจจะอาศัยจากโรงเรียนหรือจัดหาพิเศษ
 5. บทเรียนพลศึกษาต้องวางแผนไว้ให้ชัดเจน และมีเนื้อหาตรงตามหลักสูตรของชั้นเรียน โดยทำเป็นโครงการตลอดปี ภาค สัปดาห์และรายวัน
 6. ให้เวลาเรียนสำหรับบทเรียนพลศึกษาอย่างเพียงพอตามกำหนดไว้
- (กรมพลศึกษา 2512 : 1-2)

ในปี พ.ศ. 2515 หฤทัย อภิชาติพงษ์ ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบความรู้ในวิชาพลศึกษากับทัศนคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาระหว่างนักเรียนวิทยาลัยครูประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ในจังหวัดพระนคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คนตอบแบบสอบถาม ซึ่งมี 3 หมวด ได้แก่ หมวดความรู้ทั่วไปของนักเรียน หมวดความรู้ทั่วไปในวิชาพลศึกษาและหมวดทัศนคติพบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญมีความรู้ในวิชาพลศึกษามากกว่านักเรียนฝึกหัดครู

2. ความแตกต่างระหว่างความรู้ที่มีต่อวิชาพลศึกษาของเพศชายและเพศหญิงของนักเรียนฝึกหัดครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพศชายดีกว่าเพศหญิงเล็กน้อย ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญเพศชายดีกว่าเพศหญิงมาก
3. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ และนักเรียนฝึกหัดครูมีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. เพศชายและเพศหญิง มีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. จากจำนวนตัวอย่าง 100 เปอร์เซนต์ พบว่า 85 เปอร์เซนต์ มีทัศนคติไปทางบวกอีก 15 เปอร์เซนต์ ไม่แสดงความคิดเห็นและไม่ปรากฏกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติไปในทางลบ
6. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติในวิชาพลศึกษานั้น นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญมีค่าสหสัมพันธ์สูงสุด ส่วนนักเรียนฝึกหัดครูมีค่าสหสัมพันธ์ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (เหตุยัย อภิชาติพงษ์ 2515 : 5)

ในปี พ.ศ. 2520 จริญญา สวัสดิ์ถาวร ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม เขตศึกษาสาม" โดยทำการศึกษากับนักเรียนจำนวน 378 คน เป็นชาย 178 คน หญิง 200 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดทัศนคติทางวิทยาศาสตร์และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยพบว่า

1. ทัศนคติทางวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
2. ทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชายมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01
3. ทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหญิงมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 (จริญญา สวัสดิ์ถาวร 2520 : บทคัดย่อ)

ในปีเดียวกัน อรุณ ทองใส ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลาณามัยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญศึกษากับสายอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร" จำนวน 660 คนปรากฏว่า เจตคติมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลาณามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีลักษณะกลับกันในนักเรียนหญิง และรวมนักเรียนชายและหญิง มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญศึกษาและมีลักษณะตรงกันในนักเรียนชาย

และรวมกับนักเรียนชายหญิง มีมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพศึกษา และมีลักษณะกลับกันเมื่อรวมกับนักเรียนทั้งชายและหญิง มีมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพศึกษาและสายสามัญศึกษาเข้าด้วยกัน และความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลานามัยของนักเรียนชายและหญิง มีมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญศึกษากับสายอาชีพศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (อรุณ ทองใส 2520 : 5)

ในปี พ.ศ. 2521 นภาพร ทศนัยนา ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาเจตคติและความต้องการด้านผลศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล" จำนวน 1430 คนปรากฏว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจ เข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาและเห็นด้วยอย่างยิ่งกับประโยชน์ คุณค่าและความสำคัญของวิชาพลศึกษาที่จะนำไปสู่การพัฒนาเอกบุคลิกและสังคม มีความเชื่อในทางบวก (Positive) เกี่ยวกับการออกกำลังกาย เช่น การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและถูกหลักเกณฑ์จะช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ร่างกายได้ การออกกำลังกายเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับทุกคนโดยไม่จำกัดเพศ วัยและอาชีพและเชื่อว่าหากกีฬาไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนวิชาอื่น ๆ เลย (นภาพร ทศนัยนา 2521 : บทคัดย่อ)

ในปี พ.ศ. 2525 โฉมิต แจ็งสกุล ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาพลศึกษากับสมรรถภาพทางกายของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดขอนแก่น" จำนวน 435 คน ผลปรากฏว่า ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพทางกายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (โฉมิต แจ็งสกุล 2525 : บทคัดย่อ)

ในปีเดียวกัน นพดล นิลเสถียร ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อพลศึกษา ทักษะทางกีฬาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น" กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ ชาย หญิง จำนวน 400 คนพบว่า

1. ทัศนคติต่อพลศึกษาของนักเรียนชาย หญิง มีความสัมพันธ์กับทักษะทางกีฬา .35 และ .17 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01 ตามลำดับ
2. ทัศนคติต่อพลศึกษาของนักเรียนชาย หญิง มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา .25 และ .41 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. ทักษะทางกีฬาของนักเรียนชาย หญิง มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา .41 และ .40 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4. สหสัมพันธ์ทั้งหมดของนักเรียนชาย หญิง ระหว่างตัวทำนายคือทัศนคติต่อผลศึกษา ทักษะทางกีฬา กับตัวเกณฑ์ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลศึกษามีค่า .43 และ .53 ตามลำดับ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. สมการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลศึกษา คือ

$$\text{นักเรียนชาย} \quad Y = 0.233 + .120X + .371X$$

$$\text{นักเรียนหญิง} \quad Y = -3.178 + .356X + .339X \quad (\text{เนตล นีลเสถียร}$$

2525 : บทคัดย่อ)

ในปี พ.ศ. 2526 ศุภชัย มั่นใจตน ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อวิชาพลศึกษา" กับนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 720 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาอยู่ในระดับดี
2. นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีคะแนนทัศนคติทางพลศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
3. นักเรียนในกรุงเทพมหานครกับนักเรียนในต่างจังหวัดมีคะแนนทัศนคติทางพลศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
4. นักเรียนในภาคเหนือกับภาคใต้มีคะแนนทัศนคติทางพลศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
5. เกณฑ์ปกติวิสัย คะแนนทัศนคติทางพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในระดับดีมาก ดี ปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก จะมีคะแนนรวมทัศนคติทางพลศึกษา เรียงตามลำดับดังนี้ ตั้งแต่ 211.06 ขึ้นไป 191.32 - 211.05 151.83 - 191.31 132.09 - 151.82 และตั้งแต่ 132.08 ลงมา (ศุภชัย มั่นใจตน 2526 : บทคัดย่อ)

ในปี พ.ศ. 2527 โสภา โกมลวัฒน์พงศ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด" โดยใช้แบบสอบถามที่เป็นมาตรวัดทัศนคติทางพลศึกษาของสุรศักดิ์ ศุภเมธีวรกุล กับนักเรียนอาชีวศึกษาชายระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 800 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนอาชีวศึกษามีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาในระดับปานกลาง
2. นักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานครกับนักเรียนอาชีวศึกษาต่างจังหวัดมีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยนักเรียนอาชีวศึกษาในต่าง

จังหวัดมีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติสูงกว่านักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนน 4.34 และ 4.23 ตามลำดับ (โสภา โกมลวัฒน์พงศ์ 2527 : บทคัดย่อ)

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1965 เจมส์และเว็บ (James and Webb) วิจัยเรื่อง "ความสนใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนผลศึกษา" โดยใช้แบบสอบถามนักเรียน จำนวน 500 คน จากโรงเรียนที่มีสถานที่และอุปกรณ์ผลศึกษาอย่างสมบูรณ์กับทั้งมีครูผลศึกษาประจำอยู่อย่างน้อย 2-3 ปีมาแล้ว พบว่าความสนใจที่จะเรียนวิชาผลศึกษาของนักเรียนมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับแผนการสอนของครูและความสามารถในการจัดบทเรียนให้เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ครูผลศึกษาควรมีการวางแผนการสอนและจัดกิจกรรมผลศึกษาให้อยู่ในความสนใจของนักเรียน (James and Webb 1965 : 75 - 81)

ในปี ค.ศ. 1969 ซิลเวสเตอร์ (Silvester) ได้วิจัยเรื่อง "ทัศนคติที่มีต่อการผลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา" โดยใช้แบบสอบถาม ถามผู้บริหารโรงเรียน 172 คน พบว่าครูผลศึกษาที่มีวุฒิปริญญาหรือสูงกว่า จะมีความเข้าใจหลักการและวิธีการสอนผลศึกษาคึกว่าส่วนครูที่ไม่มีวุฒิทางผลศึกษาส่วนใหญ่สอนโดยปล่อยให้นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามลำพังเพราะไม่มีหลักการและวิธีสอนผลศึกษา เป็นสาเหตุให้นักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จ (Silvester 1969 : 32-36)

ในปี ค.ศ. 1971 ล็อกฮาร์ท (Lockhart) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพ ทัศนคติที่เกี่ยวกับกิจกรรมผลศึกษา และทัศนคติทางผลศึกษา โดยใช้นักศึกษาที่มหาวิทยาลัยบรigham ยังก์ (Brigham Young University) จำนวน 200 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งนักศึกษาทั้งหมดนี้ จะต้องทำแบบวัดทั้ง 3 แบบคือ

1. แบบวัดบุคลิกภาพของแคทเทล (Cattell) ชุด 10
2. แบบวัดทัศนคติทางผลศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมผลศึกษาของ เค็นตัน (Kenton)

ชุด DW.

3. แบบวัดทัศนคติทางผลศึกษาของแวย์ (Wear Attitude Scale)

ผลปรากฏว่าองค์ประกอบ 16 ลักษณะของบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติที่ต่อกิจกรรมผลศึกษาและอีก 4 ลักษณะของบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อวิชาผลศึกษา ฉะนั้น สรุปได้ว่าองค์ประกอบต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน

(Lockhart 1971 : 3077-A)

ในปีเดียวกัน ฮิล (Hill) ได้ทำการวิจัยถึงปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาในรัฐอะแคนซัส (Arkansas) โดยใช้แบบวัดทัศนคติของเอดกิงตัน (Edgington Attitude Scale) วัดทัศนคตินักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 969 คน จาก 21 โรงเรียน พบว่าตัวครูผู้สอน ขนาดของโรงเรียน ขนาดของชั้นเรียน เวลาที่สอนวิชาพลศึกษา ความสามารถทางด้านทักษะของนักเรียน คณะแนะวิชาพลศึกษา ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา นั้น เป็นปัจจัยที่มีผลทางด้านทัศนคติต่อวิชาพลศึกษา (Hill 1971 : 711 - A)

ในปีเดียวกัน จอห์นสัน (Johnson) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติทางพลศึกษากับนักศึกษาชายที่มหาวิทยาลัยบริกแฮม ยัง (Brigham Young University) การศึกษานี้ได้ศึกษากับนักเรียนชายที่ลงทะเบียนเรียนวิชาพลศึกษาในชั้นเรียนภาคฤดูใบไม้ร่วง ปี 1970 - 1971 ทำการวัดทัศนคติครั้งแรกและครั้งสุดท้ายโดยใช้มาตรวัดทัศนคติของแวย์ (Wear Attitude Scale) ทั้งชุดเอ (A) และ บี (B) ปรากฏผลดังนี้

1. นักเรียนชายที่ลงทะเบียนเรียนวิชาพลศึกษาที่มหาวิทยาลัยบริกแฮม ยัง (Brigham Young University) เป็นผู้ที่ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาในช่วงต้นภาคเรียนฤดูใบไม้ร่วง ปี 1970 - 1971 และมีทัศนคติที่ต่อวิชาพลศึกษาในช่วงปลายภาคด้วย
2. ปรากฏว่า ทัศนคติทางพลศึกษาระหว่างกลุ่มย่อยที่คัดเลือกไว้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
3. ทัศนคติทางพลศึกษาของนักศึกษาชายที่ลงทะเบียนเรียนพลศึกษายังคงมีทัศนคติที่ต่อวิชาพลศึกษาตลอดภาคเรียนฤดูใบไม้ร่วง ปี 1970 - 1971 (Johnson 1971 : 3761-A)

ในปีเดียวกัน เมอร์เรย์ (Murray) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และการเข้าร่วมในการศึกษาทางกีฬาของนักเรียนหญิงระดับประถม" โดยทำการศึกษากับเด็กระดับ 1 และ 2 จำนวน 212 คนในชั้นเรียนวิชาพลศึกษาและมีครูอาสาสมัคร จำนวน 3 คนจาก 4 โรงเรียน ในรัฐคอนเนคติกัต (Connecticut) กลุ่มตัวอย่างนี้ถูกกำหนดให้ทดสอบก่อนเห็นความสำคัญในการศึกษาในเรื่องกีฬาและสรุปผลของการศึกษาหลังการทดสอบ ซึ่งใช้ระยะเวลา 3 เดือน ว่าทัศนคติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์จะพัฒนาขึ้นหรือไม่ แบบทดสอบที่นำมาใช้คือ แบบทดสอบแอนนิมอล (Animal Crackers) ของแอดคินส์และบัลลิฟ (Adkins and

Ballif) ซึ่งวัดการบรรลุผลของแรงจูงใจ ผลการวิจัย สรุปได้ว่า ทักษะคติมีผลต่อการบรรลุถึง การเรียนรู้ของนักเรียนหญิงในระดับประถม เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในระหว่างที่เข้าร่วม ผลที่ได้ ออกมานี้จึงยืนยันได้ว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และการเข้าร่วมในภาระศึกษา ในเรื่องของกีฬาของนักเรียนหญิงระดับประถม (Murray 1971 : 156 - A)

ในปี ค.ศ. 1973 แอลซอป (Alsop) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการให้ลำดับการ สอนทัศนคติที่มีต่อทัศนคติของผลศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพลศึกษา มหาวิทยาลัยเวอริจันเนีย ตะวันตก แบ่งเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีการให้ลำดับดังนี้

กลุ่มที่ 1 ความรู้ ทัศนคติ ทักษะการเคลื่อนไหว จำนวน 32 คน

กลุ่มที่ 2 ทัศนคติ ทักษะการเคลื่อนไหว ความรู้ จำนวน 17 คน

กลุ่มที่ 3 ทักษะการเคลื่อนไหว ความรู้ ทัศนคติ จำนวน 18 คน

การวัดทัศนคติจากแบบทดสอบของแวร์ (Wear Physical Education Attitude Inventory) ใช้เวลาศึกษามากกว่า 16 สัปดาห์ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ไม่มีความแตกต่างระหว่างคะแนนทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง

2. มีความแตกต่างระหว่างคะแนนทัศนคติที่มีต่อผลศึกษาระหว่างการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลังของทั้ง 3 กลุ่ม

3. ไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มในเรื่องของการวัดการเรียนรู้ทางด้านความรู้

และทักษะการเคลื่อนไหวครั้งหลัง

4. มีความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของการวัดความรู้และทักษะการเคลื่อนไหวของการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลังของทั้ง 3 กลุ่ม (Alsop 1973 : 3350-3351-A)

ในปี ค.ศ. 1980 ฮอจจาตี (Hojjati) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ของนักเรียนมัธยมศึกษาหลังจากการเรียนกิจกรรมพลศึกษา" ซึ่งจะมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพล ศึกษาในเวลาว่าง โดยทำการวัดทัศนคติของนักเรียนเกรด 12 กับนักเรียนเกรด 10 และใช้แบบ สอบถามซึ่งมีเรื่องเสรีวิทยาและคุณค่าของผลศึกษาทางสังคมพบว่า

1. แบบวัดทัศนคติทางพลศึกษาของแวร์ (The Wear Physical Education Inventory) มีความเที่ยงตรงและมีความเชื่อถือได้ ซึ่งใช้วัดทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอน ปลายที่มีต่อวิชาพลศึกษาได้

2. นักเรียนมีทัศนคติในทางบวกต่อวิชาพลศึกษาถึง 3 ใน 4 ของนักเรียนทั้งหมด

3. มีความแตกต่างของทัศนคติเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่ากิจ

กรรมแต่ละอย่างมีโอกาสจะสร้างทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาไม่เท่ากัน

4. นักเรียนในเกรด 12 มีทัศนคติดีกว่านักเรียนในเกรด 10
5. นักเรียนผิวขาวมีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษามากกว่านักเรียนผิวดำและผิวสีน้ำตาล
6. นักเรียนชายมีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาดีกว่านักเรียนหญิง
7. นักเรียนแสดงความซาบซึ้งต่อคุณค่าของวิชาพลศึกษา โดยเฉพาะคุณค่าต่อร่างกาย

(Hojjati 1980 : 982 - A)

ในปี ค.ศ. 1981 เฮย์วูด (Haywood) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างการรู้จักตนเองกับทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักศึกษาปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยเอกชนขององค์การทางศาสนา (Private Church Related University) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการรู้จักตนเองและทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาหลังจากการเข้าร่วมการเรียนกิจกรรมพลศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน เป็นชายจำนวน 145 คน เป็นหญิงจำนวน 182 คน ใช้แบบวัดการรู้จักตนเองของเทนเนสซี (Tennessee Self-Concept Scale) และแบบวัดทัศนคติของแวร์ (Wear Physical Education Attitude Inventory) และใช้ AAHPER วัดสมรรถภาพทางกายพบว่า

1. ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาและการรู้จักตนเองในการเปลี่ยนแปลงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งชายและหญิง
2. สมรรถภาพทางกายของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงกับการรู้จักตนเองและทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Haywood 1981 : 3300 - A) ในปีเดียวกัน เรย์ (Ray) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติทางพลศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งชายและหญิง โดยแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาที่เรียนวิชาพลศึกษาเป็นวิชาเลือก และกลุ่มนักศึกษาที่เรียนวิชาพลศึกษาเป็นวิชาบังคับ ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้ทำการทดสอบ 2 ครั้ง ครั้งแรกใช้นักศึกษาทั้งชายและหญิง จำนวน 424 คนทำการทดสอบในสัปดาห์แรกของภาคเรียนฤดูใบไม้ผลิ ส่วนในการทดสอบครั้งที่สอง ใช้นักศึกษาทั้งชายและหญิงจำนวน 375 คน ทดสอบในสัปดาห์สุดท้ายของภาคเรียนฤดูใบไม้ผลิ โดยใช้แบบวัดทัศนคติทางพลศึกษาของคเนียร์ (Kneer) มาทดสอบ ผลจากการทดสอบพบว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีทัศนคติทางพลศึกษาที่ดีและ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (Ray 1981:2561-A)